

Museumsbanerådet

Forum for norske museumsjernbaner

Møtereferat: Høstmøtet i Museumsbanerådet lørdag 17. november 2001 på Sørumsand.

Tilstede:	Norsk Jernbaneklubb:	Anders Linnerud
	Krøderbanen:	Henrik B. Backer og Ola Ingvoldstad
	Norsk Jernbanemuseum:	Roar Stenersen
	Urskog Hølandsbanen:	Finn Halling og Linda May Myklebust
	Setesdalsbanen:	Aslak Wegge
	Thamshavnbanen:	Asle Birger Bjørgen
	Norsk Museumstog:	Bjørn Halling
	Gamle Vossebanen:	Ivar Gubberud
	Rjukanbanen:	Carl Frederik Thorsager

Sak 1 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Linda May Myklebust åpnet møtet.

Vedtak: Innkalling og dagsorden ble godkjent. Rekkefølgen sakene ble behandlet ble endret.

Referent Ivar Gubberud

Sak 2 Godkjenning av referat fra årsmøtet

Referat fra den detaljerte strategidebatten ble etterlyst. Backer har allerede laget et referat. Gubberud sammenligner og evt. oppdaterer dette med sine notater og ettersender til alle.

Sak 4: Oppnevning av valgkomite til neste årsmøte

Vedtak: Finn Halling og Ivar Gubberud ble valgt.

Sak 5: Årsmøtet 2002

Det var ønskelig at dette ble kombinert med årsmøtet i SIKÅ 8-10. februar på Rjukan. Videre ønsket rådet at NMU ble invitert til å holde et foredrag på årsmøtet.

Vedtak: Årsmøtet legges til Rjukan 10. februar

Sak 6: Fribillettordningen

Anders Linnerud orienterte om NSB BAs oppsigelse av fribillettordningen og det forestående møtet 19.11.01 hvor Myklebust, Linnerud og Alvær møter. En del forhold og argumenter rundt avtalen ble drøftet som innspill til forhandlingene.

Sak 7: Eventuelt

7.1 Verneplanen:

MBR tilskrev Samferdselsdepartementet i 1998 og 1999 og ba om status på verneplanen.

Vedtak: Det er nå tid for ny henvendelse til JBV, med kopi til Samferdselskomiteen i Stortinget, med etterspørsel av status på verneplanen.

7.2 Jernbanens 150 årsjubileum:

MBRs medlemmer bør skrive hvert sitt brev til JBV og NSB hvor de tilbyr sine tjenester til det forestående jubileum.

Sak 3: MBRs strategiplan

Flere nye momenter gjorde at arbeidsgruppen ville at MBR så vekk fra det utsendte forslaget til strategiplan. CFT orienterte om ABM-meldingens føringer for et nasjonalt nettverk, som kunne deles opp i et *funksjonelt* nettverk og et *tematisk* nettverk. Begrepet *konsolidert* museum var et viktig begrep. (se vedlagte foiler)

Museumsbanene har en dualistisk natur – både et jernbaneselskap og et museum. På begge områder har Staten satt krav og betingelser. Dette kan gi grunnlag for deltagelse i to nettverk – et funksjonelt/regionalt og et tematisk/nasjonalt i rammen av MBR.

I debatten om strategien videre – regionale konstellasjoner eller en nasjonalt tematisk konsolidert museum sammen med – eller uten NJM - ble det reist tvil om NJM evne til å være en nasjonalnode i nettverket for museumsbaner. Det var ikke tvil om den uttrykte viljen, men i forhold til konkrete erfaringer og resultater hittil monner det lite. Museumsbanene har til sammen flere besøkende, mere materiell, flere stasjoner, større antall årsverk større resultater og større museumsproduksjon enn NJM.

Det er derfor tvil om NJM har vilje til å gjøre de omfattende endringer i NJM som skal til for å være en del av et konsolidert museum – hvor kanskje bare 40% av omfanget pågår ved NJM og 60% ved de andre museumsbanene. Et konsolidert tematisk nasjonalt jernbanemuseum er en annen konstruksjon enn summen av de nåværende museer.

MBR foretok en SWOT-analyse av situasjonen i MBR og i NJM for å finne gjensidig nytteområder og områder hvor en i større grad må analysere. (se vedlegg) Arbeidsutvalget bør bruke denne analysen til å sette sammen fordeler, muligheter, krav og betingelser for et eventuelt konsolidert museum innenfor rammen av MBR.

Forvaltning av verneplanen kan være grunnlaget for det konsoliderte jernbanemuseum. Planen må forvaltes gjennom det nye konsoliderte MBR-museet.

Vedtak: Arbeidsgruppen må fram til neste møte 10.02.02:

1. lage en framdriftsplan
2. oppdatere notatet med foredraget ved CFT, diskusjonen og SWOT-analysen i retning konsolidert museum
3. arrangere et møte med NJM for drøfting av saken – direktør samt styreformann
4. kontakte NMU for å orientere dem om dette innspillet, samt avklare Rjukan-møtet 10.02.02.
5. lage en rapport til MBR-årsmøtet 10.02.02.

Styrker	Muligheter
<p>Museumsbanene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stort frivillig engasjement • desentralisert • lokalt forankret • kontakter med regional forvaltning • stor kompetanse (bredde og spiss) • stor arbeidsinnsats • disponerer mange anlegg, materiell av stor kulturhistorisk verdi • frivillig innsats kombinert med høy kompetanse gir store resultater for hver tilført krone • levende arkiv – handlingsbåren kunnskap • dekker bredt spekter av jernbanehistorien <p>Norsk jernbanemuseum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontinuitet som organisasjon • kontakter inn i forvaltningen (om det brukes) • skal ivareta jernbanehistorien på nasjonalt nivå. 	<p>Museumsbanene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utnytte kompetansen bedre hos hverandre • utvikle felles styringssystem for alle museumsjernbanene • felles kompetente ansvarshavende • større slagkraft gjennom samarbeid • utvikle større særkompetanse og større bredde • samle og koordinere kompetansen • større profesjonalisering • bedre anseelse • bedre resursutnyttelse • felles fundament som synes i landskapet • bedre markedsføring • bedre økonomi • kulturminne i landskap • større slagkraft / utvikling • bedre tilrettelegging for frivillig innsats ved at adm.resurser blir frigitt til dette <p>Norsk jernbanemuseum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • frigjøre sitt potensiale som overordnet institusjon • forvaltning av den nasjonale verneplanen vil bli JBV/NJMs ansvar. Dette bør gjøres i nært samarbeid med museumsbanene og andre museer.
Svakheter	Trusseler
<p>Museumsbanene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liten organisasjon (adm) • liten tid til registrering / utstillinger • dårlig økonomi • små enheter (adm) • mange oppgaver må utføres av få mennesker • enkelte typer fagkompetanse mangler • varierende image / omdømme • mangler forsvarlig oppbevaringssteder • for liten utveksling av erfaringer • for stor adm kost på hver enhet • alle bruke mye tid på offentlige pålegg til museumsbanen som jernbaneselskap • museumsfaglige aktiviteter får for lite tid <p>Norsk jernbanemuseum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tilknyttingen til JBV kan oppfattes som etatsmuseum. • Beliggenhet Den generelle jernbanevirksomheten på Hamar er under nedbygging. • Tvinges av og til over mot lokal slagside i bevaringsspørsmål og profilering. 	<p>Museumsbanene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalt eierskap kan bli borte • svakere lokal entusiasme • lokale tilskudd kan forsvinne • oppfatning av at frivillighet = ikke profesjonell • kan forsvinne i forhold til større aktører • museumsbanene kan bli overkjørt av sterkt nasjonalt NJM / andre sterke interesser • manglede rekruttering • mye nytt regelverk / byråkrati (ved konsolidering) • stadig nye krav til jernbanedrift • sviktende støtte fra JBV og NSB • mindre egeninnsats for å skaffe ekstern støtte • interne forhold / manglende samarbeid • isolasjon / sektortenkning • frivillighet er en synkende resurs • faglige resurser forsvinner i et "sentralt" hull hvis ikke sterke føringer blir lagt <p>Norsk jernbanemuseum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kraftig økning i statlig administrasjonsbyrde belegger store personalresurser